

18 JAN 1926

ianuarie 1926.

3.

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SAȘU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
iar pentru comitele școlare și partice. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Alud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Carnetele de plată.

De cinci ani de zile ne-am plâns cu toții înconșinuu contra sistemului de plătire a lefurilor învățătoresți prin așa numitele „*State de plată*“. La toate prilejurile s'a dovedit cu argumente nerăsturnabile, că sistemul acesta e cât se poate de greoiu și păgubitor intereselor noastre școlare.

In urma acestora s'a cerut cu înștiință ca „*Statele de plată*“ să fie înlocuite cu „*Carnete de plată*“, arătându-se documentar, că prin aceste de bună seamă se va obține o plătire *repede și punctuoasă* a lefurilor, ceea ce ar contribui mult la ridicarea moralul învățătorilor noștri.

Lumea profană nu cunoaște mizeriile și greutățile pe care trebuie să le îndură, cei mai mulți dintre învățători până își pot vedea salariul în mână. Și ori cum s'ar lucra la Revizorat și Inspectorat totuși nu s'a putut obține consecutiv o dată fixă la care învățătorii să-și poată ridica micul lor salariu. Neregularitatea aceasta torturează și disgustă enorm de mult pe învățătorii noștri, din care cauză mulți dintre ei se plâng nu în contra micimii salariului, ci în contra sistemului cu care e plătit.

Da, sistemul de plătire de până aci a lefurilor

pricinuește adevărate pagube morale și materiale în sinul învățătorimei, care e și trebuie să fie sufletul școlaelor noastre primare. În consecință sistemul acesta trebuie înlăturat de urgență și înlocuit dupăcum s'a mai spus cu „*Carnete de plată*“ prin care s'ar face o mare ușorare nu numai învățătorilor, ci și revizorilor, cari după aceasta și-ar putea vedea mai bine de lucrurile lor *pur școlare*, iar nu ca până acuma, că li s'a pus în sarcina lor lucruri, cari n'ar avea ce căuta în atribuția lor de controlori și îndrumători ai învățământului primar.

Autoritățile noastre școlare superioare, în frunte cu dl Ministru, încă au constatat defectuositatea „*Statelor de plată*“, declarându-se pentru „*Carnetele de plată*“. Ni s'au făcut în privința aceasta chiar și promisiuni, că adevca cu 1 Ianuarie a. c. se vor introduce „*Carnetele de plată*“.

Ne-am bucurat cu toții, că în sfârșit vom ajunge la un sistem *modern* de plătire a lefurilor, care va pune capăt multelor mizerii de până acuma.

Cu toate aceste însă nu știm cum s'a făcut, că la 1 Ianuarie corente nu s'a introdus „*Carnetele de plată*“ dupăcum ni s'a promis. Ba, circulă zvonul, că s'ar fi abandonat ideea de a se mai introduce. Nu cunoaștem întrucât e adevărat sau nu acest zvon; fapt e însă, că dacă s'ar adevveri ar produce o adâncă deprimare în sufletele celor, cari au avut de suferit pe urma actualului sistem de plătire a lefurilor.

Nouă însă ne place a crede, că la mijloc sunt greutăți de ordin tehnic — și nimic altceva — cari n'au îngăduit să se introducă carnetele respective la data fixată. Ideea introducerii acestor carnete nu este iertat să fie abandonată, ci din contră trebuie stăruit din toate puterile pentruca ea să fie cât mai de grabă înfăptuită.

Aceasta o pretind interesele superioare ale învățământului nostru național pentru care datorii suntem ca să facem totul.

Marian Sasu.

Constatarea Ministerului.

Imi mărturisesc greșala: am avut o bucurie răutăcioasă când am celit, în „Universul“ circulara Ministerului Instrucțiunii, în care atrage atențiunea directorilor de licee să supravegheze personal îndeplinirea programei de către profesori, căci s'a constatat că un însemnat număr de profesori nu și-au terminat materia după program.

De ani de zile noi asistăm la incriminările liceelor că școala primară trimite elevi insuficient pregătiți: Constatarea Ministerului ne face o dreptate și șterge odiul de pe școala primară și suntem încredințați, că relele de care suferă școala primară sunt aceleași și în activitatea liceelor, un rău comun pentru care nu poți face responsabilă o categorie de școală, ci trebuie căutat și lecuit răul la rădăcină.

Toma Cocișiu.

„Fondul Gheorghe Lazar“ la Parlament.

Câțiva deputați din majoritate și opoziție au depus la biroul camerei un proiect de lege pentru recunoașterea societății „F. Gh. Lazar“ de persoană morală precum și asigurarea prin lege a subsidiilor din partea statului.

Ne întrebăm: De ce nu și-a însușit Ministerul acest proiect, care să-l fi prezentat Parlamentului cu toată amploarea ce se cuvine unei asemenea mari chestiunii învățătorești și a trebuit să vină din inițiativă parlamentară. Credem, că uzuanțele parlamentare permiteau aceasta. Nu dorim ca „Casa Învățătorilor“ să ajungă a pluti ca frunza pe apă, de pe urmă unor rancune ce se mai pot ivi.

T. C.

Când nu se aud colinde.

(Revărsarea Mureșului.)

Apele creșteau și își isbeau peste țărmurii ne încăpători valurile spumoase. Era în ajunul Crăciunului. Oh! Nu mai era Crăciunul vechiu cu cântecele atât de scumpe aducătoare de pace; nu mai era Crăciunul sărbătoarea nașterii, acest ajun era prologul unui potop al mării și în loc de imnurile preamăririi se

auzeau acordurile sinistre ale dezastrului... Seara, când se cernea întunerecul peste căsuțele scunde, din spre luncă se auzea vuietul talazurilor năvălitoare și în curând cu un urlet monstru apele îngrozitoare se strecurau pe la ferestrele celor ce așteptau colinde. La noi nu s'au auzit colinde; sufletele fricoase în această seară își cautau scăpare în fața morții...

Cei închiși între păreții veseli, spoți de sărbători auzeau cum râuri de ape rupeau cele din urmă zăgazuri; gardurile ogrăzilor întărite...

Plânsete se pierdeau în urletul infricoșetor și printre zgomotul vijeliei se auzea strigătul de scăpare al celor ce-și vedeau sfârșitul înconjurați de ape.

Casele din marginea satului se dărâmau cu sgomotul prăbușirii; erau cele din urmă adăposturi a celor ce atât mai aveau...

Noaptea târziu lumea sbuciumată se liniști ca și valurile ce încetaseră. Acum și norii s'au imprăștiat și luna plină, batjocoritoare, se oglindea în nesfârșitul pustiu de ape...

Deodată în liniștea nopții isbucni un strigăt de corn, așa de sinistru, un urlet prelung, ca și urletul unui câine la casa unde se apropie nenorocirea...

Strigătul acesta, în noaptea de Crăciun, era strigătul Satanei la ușa celui ce așteaptă vestirea nașterii...

Se auzi apoi un vuiet îndelungat și câteva vorbe spuse de un om obosit cu glasul tremurat:

— *Potopul!... Apele cresc mai mari!...*

Sloii de ghiață, blocuri întregi dărâma peretii ce le stăteau în cale și strigătul celor surprinși în casă cu a acelora ce se refugiau cu copii în brațe, se amestecau în vuietul sălbatec al undelor tari.

Norii acum întunecau cerul, ploaia începu și fulgere brăzdau cu îndrăzneală cerul...

Haosul acesta de voci disperate și urlete sinistre, dădea impresia multimei ce îngrozită se abate spre colțul unde dușmanul n'a pătruns...

În ziua de Crăciun oamenii, înconjurați de ape, priveau neputincioși oceanul nenorocirii și când se auziră clopotele multe lacrimi veniră să îmbogățească potopul... Din podurile caselor priveau cu ochii întunecați spre bisericuță de unde le mai picura în suflet ultimul strop de nădejde. În sat nu se mai vedeau gardurile grădinilor și în multe case apa intrase pe ferești.

A treia zi, când apele s'au retras, am serbat și noi cu veselie Nașterea Mântuitorului, dar în veselia noastră se citea durerea pentru cei ce-au rămas fără adăposturi și regretul adânc după alte vremuri, când și în căsuțele noastre din ulițele scunde se auzea colindul mântuirii...

ION RAȚIU.

Cugetări.

Cel mai bun tovarăș pe care trebuie să ți-l iei în calea vieții, e doar cugetul tău!

Lumina învățăturii unui popor e chezașia lui în viitor.

Cele mai frumoase fapte omenești sunt izvorite din Bunătate și Credință.

Septimia Vancea

Conducătoarea Grădinei de copii din Utoara.

Cărți și reviste.

„Școala Someșană“ No. 1 Ianuarie 1926 Anul I. Organ al secției învățătorilor din județul Someș; apare în Dej la 1 și 15 a fiecărei luni, sub îngrijirea unui comitet de redacție în fruntea căruia se află dnii revizori *I. Moldoveanu* și *I. Ciupe*. Abonamentul pe un an Lei 240, pentru membrii secției județene Lei 120. Are următorul sumar: „Extras din procesul-verbal“ al secției respective prin care s'a decretat redactarea acestei reviste. „Cărarea noastră“ de Ioan Ciupe, în care se arată amănunțit programul revistei. „Frumușea și bogăția României“ de inv. M. Giurgică. „Recrutarea și creșterea industriașilor în viitor“ de Virgil Pop, dir. școalei de ucenici din Gherla. „Mai răzi și azi“?..., poezie de Iulietta. „Estetica în învățământ“ de Eugenia Blaga, inv. dir. „Valoarea caracterului în educațiune“ „La muncă!“ de I. Chioreanu, subrevizor școlar. „Apel către frații învățători din județul Someș“ de Gavril Pop inv. dir. în care se face propunere pentru înființarea unei „Bănci învățătoresți“. Partea oficială. Noiei surori îi dorim din inimă succes deplin și viață îndelungată.

* „Voința Școalei“ No 15 dela 31 Decembrie 1926 se ocupă în întregime cu activitatea „Asociației regionale a corpului didactic primar din Moldova de sus“ care și-a ținut adunarea generală la Cernăuși în ziua de 28 Decembrie 1925.

Au apărut: Biblioteca Minerva Nr. 87. *J. M. Guyau*, Spre mai bine, trad. de Scarlat Georgescu. Prețul Lei 5.

Biblioteca Minerva. Nr. 103. *Oscar Wilde*, Pescarul și sufletul său, trad. de D. Anghel. Prețul Lei 5.

Biblioteca Minerva Nr. 104. Inimă de mamă de *J. Ciocârlan*, Prețul Lei 8.

Biblioteca Mtnerva Nr. 113 *Ivan Turgheneff*, Faust, trad. de Nicolae Pastia. Prețul Lei 8.

Brosurile aceste se găsesc la „Cooperativa Invățătorilor” în Aiud.

Rudele bătrâne.

Când aveți înaintea voastră capetele cu păr alb ale rudelor mai bătrâne, gândiți-vă că poate în curând se vor odihni în mormânt. Cinstiți și căutați să-i mângâiați, cât aveți fericirea să fie printre voi. Căci multe chinuri ore bătrânețea și destul îi pornește vârsta lor înaintată spre întristare, nu-i mai întristați și voi. Chipul de a fi cu ei, purtarea voastră să fie totdeauna așa de cuvincioasă în cât numai când vă văd să se bucure. Fiecare zâmbet ce veți face să treacă pe buzele lor, fiecare mulțumire ce le veți pricinui vor fi pentru ei plăceri dădătoare de viață.

Silvio Pellico.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizafi.

Revizoratul școlar al județului Alba.

No. 10/1926.

Comunicăm ordinul Inspectoratului No 27063/1925 privitor la penzionarea corpului didactic.

„La prima Octomvrie 1925, intrând în vigoare noua lege de penziuni ca să puteți rezolvi petițiile, ce sosesc la DVoastră, dela membrii corpului didactic primar pentru scoaterea la penzie, în baza Regulamentului pentru aplicarea legii generale de penziuni din 15 Aprilie 1925, Vă comunicăm următoarele:

Constatarea, transmiterea și rectificarea drepturilor de penziuni se vor face de Comisiunile Regionale de penziuni pe baza cererilor celor în drept și a actelor mai jos amintite.

În circumscripția fiecărei Curți de Apel funcționează o Comisie, care își are sediul în orașul de reședință al Curții de Apel, iar ședințele ei se țin în localul Administrației financiare.

Gererea de înscriere la penziune se va face către Președintele Comisiunii Regionale de penziuni din circumscripția, unde

funcționarul își are domiciliul și se trimite Administrației financiare din orașul de reședință al Curții de Apel respective, unde își are sediul Comisiunea Regională.

Comisiunii Regionale din Cluj, aparțin, județele Alba și Hunedoara.

Iar Comisiunii Regionale din Târgul-Mureș județele : Odorheiu, Târnava Mare, Târnava mică, Făgăraș, Brașov, Sibiu și Treiscaune.

Petițiunile sosite la Revizorul școlar al DVoastră le veți studia și controla, dacă sunt alăturate toate actele necesare. Dacă petiția s'a găsit în ordine, o veți înainta cu toate anexele direct Comisiunii Regionale de penziuni.

Actele necesare pentru înscriere la penziuni sunt :

I. Pentru vechime de serviciu, (35 ani de serviciu impliniți) când funcționarul se retrage de bună voie, sau e pus în retragere din oficiu pentru limită de vârstă (57 ani vârstă) :

1.) Certificatul autorității unde funcționarul a servit în ultimul timp. Autoritatea aceasta liberează certificatul de serviciu despre tot serviciul funcționarului, — făcut la oricare autoritate, — pe baza dovezilor înaintate.

2.) Actul de naștere (afară de funcționarii, cari au implinit 35 ani de serviciu).

3.) Certificatul de identitate în care se va arăta domiciliul funcționarului, precum și mențiunea, dacă ocupă sau nu vreo funcțiune publică.

4.) Trebuie dovedit, că în tot timpul serviciului a solvit taxa de penzie.

5.) Se va alătura un certificat, din care reiese, că în tot timpul serviciului nu s'a bucurat de un concediu anual mai lung de 2 luni. (Concediile reglementare nu se iau în considerare).

6.) Dovadă despre leafa primită în ultimi trei ani.

II. Pentru infirmități :

Dacă se cere înscrierea la penziuni pentru infirmități se vor înainta toate actele înșirate de mai sus, afară de extrasul de naștere.

Celelalte acte, cari au servit la constatarea infirmității funcționarului se vor trimite Comisiunii Regionale de penziuni de autoritatea căreia a aparținut funcționarul în ultimul timp.

Dispozițiunile privitoare la drepturile de penziune a văduvelor și orfanilor le găsiți în art 64—65 din Regulamentul Legii Generale de penziuni din 15 Aprilie 1925.

Vă atragem totodată atențiunea DVoastre asupra adresei No. 4654/1925 prin care ni se face cunoscut, că înscrierile la penziuni nu se fac în termen pentru unii membrii ai corpului didactic și ca urmare cererile lor nu pot fi luate în considerare.

Față cu dispozițiunile Art. 31. din Legea, care menționează, că toate înscrierile să se facă din vreme, Va invităm, ca propunerile ce veți face în viitor pentru scoaterea la penzie, să le faceți cu trei luni înainte.

ȘTIRI.

Domnii colegi învățători dela școalele atașate de curând la județul nostru, sunt rugați să binevoiască a ne trimite abonamentul pe o jumătate de an la revistă. Asemenea rugăm să ni se trimită sumele restante și de către Comitetele noastre școlare.

*Societatea „Principele Mircea“ din localitate a aranjat în seara zilei de 9 I. c. un bal mascat în Sala festivă a Prefecturii.

* *Statele de plată de pe luna Ianuarie ou fost trimise de noi la Inspectorat printr'un delegat special în ziua de 11 corente. Delegatul nostru va sta acolo până va obține ordonanțarea statelor, cecace credem că se va face în 2—3 zile. Reprimind statele, vom expedia imediat tuturor chitanțele pentruca să se poată ridica salarele covenite. Trebuie să spunem însă și la acest loc, că pregătirea acestor state, unde au obvenit atât de schimbări noi de personal precum și socoteli cu noul spor, zic, a fost o muncă grea și oboșitoare pentru personalul destul de redus al Revizoratului nostru. S-a muncit foarte mult și afară de orele oficiale numai pentruca statele să se poată înainta la timp pentru ordonanțare. Și cu*

sistemul acesta minunat de plă-tire a lefurilor tot cam așa o ducem. Și oare până când?

* Cu ziua de 15 Ianuarie corente intră în vigoare noul spor de 15 la sută asupra tarifei de călători, bagaje și mărfuri pe C. F. R.

* *Rugăm pe domnii colegi să ne fină în curent cu întreagă activitatea extra-școlară pe care o desvoltă în comunele dâșilor. Asemenea îi rugăm să ne trimită articole cu observațiuni didactice, metodice etc. etc. Voim să angajăm la scrisul revistei pe cât mai mulți colegi de ai noștri, nu ca până acuma când ea a fost scrisă încontinuu abia de două-trei persoane.*

* Dna *Elena Dr. Stoianovici* din Abrud a fost înaintată pe ziua de 1 Ianuarie a. c. învățătoare de gradul I. Felicitările noastre.

* În zilele aceste s'a înaintat la Minister tabloul posturilor vacante dela școalele primare și grădinile de copii din județul nostru pe anul școlar viitor. Acest tablou va apărea și in revista noastră.

* Dl inv. *Victor Drăgan* din Galda de sus e invitat ca să se prezinte în ziua de 23 I. c. înaintea Comisiunii medicale de pe lângă Inspectoratul nostru din Sibiu.